

СТАНОВИЩЕ

на дисертационен труд за придобиване на
образователната и научна степен *"доктор"*

Професионално направление *5.7. Архитектура, строителство и геодезия*,
докторска програма *Техника на безопасността на труда и противопожарна
техника*, автор на дисертационния труд *Йознур Севме*, тема на дисертационния труд
*Анализ на безопасните условия на мерките за енергийна ефективност
в университети*

Изготвил становището: *проф. д-р Борислав Георгиев Ангелов*,
Русенски университет „Ангел Кънчев“

1. Актуалност на разработения дисертационен труд

В рамките на проведеното дисертационно изследване е установено, че въвеждането на енергийно ефективни мерки в университетите в Република Турция е свързано с възникване на нови рискови фактори за поява на здравословни проблеми и професионални заболявания. Във връзка с това са идентифицирани основните рискови фактори от прилагането на мерките за енергийна ефективност в университетите, възможностите за превенция на тези фактори и върху тази основа е предложен модел на вътрешна система за енергиен мениджмънт. Чрез анкетно проучване е установена информираността и нагласата на студенти от различни специалности за ефективно използване на енергията.

Краткият анализ на съдържанието на изследването дава основание да се отбележи, че то безспорно има дисертационен характер, а получените резултати имат висок потенциал за внедряване в практиката.

2. Кратка аналитична характеристика на дисертационния труд

Дисертационният труд е разположен върху 126 страници и се състои от увод, три глави, заключение, списък с използвана литература и три приложения. Към

дисертацията са приложени още списък с публикациите на автора по проблематиката на дисертацията и предложение с приноси от научно-приложен характер, получени в резултата на извършеното изследване. За по-добро систематизиране на представения материал са използвани 28 фигури и 7 таблици. В списъка с използваните литературни източници са включени 96 заглавия на български, английски и турски език.

В рамките на въведението е направен анализ на използваните източници на енергия в Република Турция и ясно е очертан процесът към намаляване на зависимостта на енергетиката на страната от изкопаемите енергийни източници. В резултата от извършения анализ е установено още, че въвеждането на мерки за ефективно използване на енергията е свързано с възникване на нови рискови фактори за поява на здравословни проблеми и професионални заболявания. Направените констатации са валидни в пълна степен за съвременните университети, които са сред основните консуматори на енергия. Върху тази основа, според мен, правилно са определени основната цел и задачите на извършеното дисертационно изследване.

В първа глава е направен преглед на въведените мерки за енергийна ефективност в университетите и са идентифицирани основните рискови фактори за поява на здравословни проблеми и професионални заболявания от въвеждането на тези мерки. Във втора глава са изяснени възможностите за превенция на рисковите фактори чрез използване на известни методи за оценка на риска и превенция. В трета глава е направен анализ на възможностите за планиране и управление на процеса на повишаване на енергийната ефективност в рамките на един университет и е предложен модел на система за енергиен мениджмънт. За изясняване на информираността и нагласата на студенти от различни специалности за ефективно използване на енергията е проведено анкетно проучване.

От кратката аналитична характеристика на дисертационния труд се вижда, че той представлява завършено самостоятелно научно изследване, което има своите безспорни приноси в научно и приложно отношение.

3. Приноси в дисертационния труд

В списъка с предложените от автора приноси са включени общо 7 приноса – съответно 2 с научно-приложен характер и също 5 с приложен характер.

Приноси с научно-приложен характер:

1. Разработен е модел на система за енергиен мениджмънт в университети.
2. Структуриран е алгоритъм, включващ управленски и технически аспекти на енергийния мениджмънт.

Приноси с приложен характер:

1. Направен е детайлен анализ на мерките за енергийна ефективност в университети.
2. Идентифицирани са рисковете, възникващи при прилагане на енергоспестяващи мерки.
3. Посочени са превантивни дейности за отстраняване или намаляване нивото на риска.
4. Предложени са планови и организационно-управленски мерки за превенция на рисковите фактори.
5. Разработен е ефективен инструмент (анкетно проучване) за определяне на нивото на енергийна грамотност на студенти.

По предложените приноси нямам препоръки и забележки. Считам, че те съответстват напълно на съдържанието и резултатите от извършеното изследване и следва да бъдат признати.

4. Препоръки и забележки към дисертационния труд.

Относно предложени в трета глава модел на системата за енергиен мениджмънт в университети ще си позволя да направя следния коментар. В блок-схемата на фиг. 3.5 (стр. 89) са оформени два паралелни клона – управленски и технически. В управленския клон са поместени етапи, които могат да се отнесат към процеса на планиране, докато в техническия клон са поместени предимно етапи, които следва да се отнесат към изпълнение на планираните дейности. От тази гледна точка считам, че

при бъдещата работата по развитието на модела и използването му в практиката следва да се вземе предвид йерархическата съпоставимост между етапите в двата клона на алгоритъма.

Направеният от мен коментар има характер на препоръка и не подлага по никакъв начин на съмнение актуалността на извършеното изследване и неговата научна и приложна стойност.

5. Становище за наличие или липса на плагиатство в дисертационния труд

Основните резултати от проведеното дисертационно изследване са публикувани в три публикации – една от които е самостоятелна и две в съавторство с водещ автор докторантът. Задълбоченото запознаване със съдържанието на дисертационния труд и посочените три публикации ми дава основание да констатирам, че резултатите от по-рано проведени научни изследвания от други автори, на които е направено позоваване, са цитирани коректно.

6. Заключение

Предложеният ми за изготвяне на становище дисертационен труд отговаря напълно на изискванията на действащата към момента нормативна уредба за развитие на академичния състав в Република България. Поставената цел и задачи пред научното изследване са изпълнени успешно. Въз основа на направените заключения си позволявам да препоръчам на *Уважаемото научно жури* да присъди образователната и научна степен „*доктор*“ по научната специалност *Техника на безопасността на труда и противопожарна техника* от професионално направление *5.7. Архитектура, строителство и геодезия* на *Йознур Севме*.

19 януари 2024 г.

Изготвил становището: проф. д-р Борислав Ангелов